

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

соціально-економічної ефективності для споживача та рейтингу виробу на ринку / С.М. Бондаренко // Проблеми науки. – 2001. - № 10. – С. 40-46.

3. Діденко Є.О. Модель управління конкурентоспроможністю підприємства / Є.О. Діденко, П.І. Жураківський // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – Дніпропетровськ: ДДАЕУ, 2017. – №5. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5590>.

4. Кане М.М. Системы, методы и инструменты менеджмента качества. Учебное пособие / М.М. Кане, Б.В. Иванов, В.Н. Корешков, А.Г. Схиртладзе. – СПб.: Питер, 2008. – 560 с.

5. Касич А.О. Теоретичні та практичні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства / Касич А.О., Глущенко Д.О. // Економіка та держава. – 2016. – №11. – С. 65-70.

6. Ларо У. Офис-кайдзен: преобразование офисных операций в стратегическое преимущество / У. Ларо. – Минск: Гревцов Паблицер, 2009. – 224 с.

УДК 338.22 (477)

Бугас В.В., к.е.н., професор

Гриньов М.О., студент

Київський національний університет

технологій та дизайну

РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день тема дослідження розвитку підприємств малого та середнього бізнесу в Україні є дуже актуальною. Цілеспрямованість дослідження зумовило послідовний розгляд основних завдань: тенденції

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

розвитку підприємств малого та середнього бізнесу; огляд умов розвитку малого та середнього підприємництва в Україні; визначення неоднорідності розвитку малого та середнього підприємництва в Україні та альтернативні стратегії їх розвитку.

Розвиток діяльності малого та середнього підприємництва є одним із пріоритетних напрямів виходу економіки України з наслідків економічної кризи та військової російської агресії.

Таким чином, вивчення стратегії підприємств малого та середнього бізнесу направлене на мінімізацію конкурентної боротьби з великими і середніми фірмами та на максимальне використання переваг малого бізнесу, особливо щодо гнучкості.

За розміром підприємства поділяються на малі, середні та великі. Малі підприємства (середня облікова чисельність персоналу не перевищує 50 осіб, обсяг виторгу не перевищує 70 млн. грн.) засновуються на будь-якій формі власності та здійснюють діяльність у виробничій, комерційній, фінансовій, страховій та інших сферах. Кількість малих підприємств найбільше характеризує економічну активність населення та сприятливість економічного клімату в країні. Головні економічні характеристики малих підприємств: спеціалізація у вузькому ринковому сегменті, окремому товарі, невеликій групі покупців, реалізація товарів через купівлю-продаж на ринку, обмеженість масштабів виробництва, обмежена номенклатура продукції, спрощена система збуту, гнучкість щодо нововведень, висока оборотність капіталу, обмеженість фінансування.

Середні підприємства визначається більшою стабільністю діяльності та переважною незмінністю номенклатури виробів у значних кількостях. Їх переваги полягають в тому, що, з одного боку, вони добре оснащені технічно і технологічно, а з іншого — здатні швидко реагувати на зміни попиту.

На сектор МСП припадає 79% усіх найманих працівників та 63% загального обсягу реалізації, що є вищими показниками, ніж у сусідніх Польщі

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

та Словаччині, а також Німеччині. Середні компанії загалом є відносно більшими, ніж в країнах ЄС та представляють більш значну частку обсягу реалізації (39%) та зайнятості (32%). Мікропідприємства є доволі великою групою, втім не дуже продуктивною – з 35% найманих працівників та лише 12% загального обсягу реалізації [1, с. 7].

В Україні на сьогоднішній день є багато проблем, що перешкоджають розвитку вітчизняного підприємництва, вирішення яких забезпечить підвищення ефективності підприємницької діяльності, забезпечить розширення підприємницького сектору, зменшення тіньового сектору.

Підприємства, особливо малі, фінансують своє подальше зростання з прибутку. Якби підприємства могли залишати більшу частину доходів у себе, загальний рівень інвестицій значно збільшився б. Цей захід також сприяв би тому, що нові підприємці були б готові ризикувати і вкладати свої кошти та сили або у новостворювані фірми, або в існуючі компанії. Зниження рівня податків допомогло б зробити рівень українських капіталовкладень менш залежним від вливань іноземного капіталу. Велика кількість різноманітних податків та нестабільність оподаткування створюють суттєві труднощі для підприємців, тому варто спростити систему оподаткування, як зазначає О.М. Кашуба [2, с. 104].

У порівнянні з іншими країнами перехідного періоду підприємства та підприємці в Україні витрачають багато часу на вирішення питань регулятивного характеру. Сьогодні надмірні регулятивні вимоги, а також часті зміни в цих вимогах призводять до величезних витрат з боку українського приватного підприємництва. Спрощення регулятивних актів дозволило б знизити рівень корупції.

Основними причинами гальмування розвитку малого підприємництва є: відсутність дійового механізму реалізації державної політики щодо підтримки малого підприємництва. Це питання ще не посіло належного місця і в діяльності місцевих органів державної виконавчої влади; неймовірно важкий

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

тягар оподаткування, що примушує багатьох суб'єктів малого підприємництва збачити в тіньову економіку; низькі темпи та перекося в процесі реформування власності; відсутність належного нормативно-правового забезпечення розвитку малого та середнього бізнесу, як підприємництва в цілому; обмеженість або повна відсутність матеріальних фінансових ресурсів. Багато малих підприємств розпочали свою діяльність через відсутність достатньої суми стартового капіталу, власних виробничих площ та устаткування; недосконалість системи обліку та статистичної звітності малого підприємництва, обмеженість інформаційного та консультативного забезпечення, недосконалість системи навчання та перепідготовки персоналу для підприємницької діяльності тощо.

Основну роль у подоланні цих проблем повинна відігравати держава. Сьогодні немає чітких прогнозних розрахунків щодо можливих позитивних і негативних наслідків для економіки України, але перспективи є очевидними, особливо, якщо врахувати, що процес асоціації з ЄС набрав чинності і суттєві зміни та реформи у сфері підприємництва є невідворотними. Важливо, що в умовах ринкової трансформації економіки України розвиток підприємництва є основою економічного і соціального розвитку, вирішення соціальних проблем, подолання бідності та забезпечення високого рівня життя громадян, як підкреслює в своєму аналізі Г.М. Коваленко [3, с. 21].

Отже, нестабільність зовнішнього середовища вимагає від підприємств малого та середнього бізнесу застосування ефективної стратегії розвитку. Водночас сам процес розробки стратегії, так само як і використовуваний для цього методологічний інструментарій, фактично є однаковим як для малих господарських суб'єктів, так і для великого бізнесу. Специфіка ж використовуваних стратегій пов'язана із тим, що малі та середні підприємства, як правило, оперують у вузьких ринкових нішах, при цьому набір можливих стратегій зводиться до концентрації зусиль, збереження конкурентних переваг та елімінації і переорієнтації на інші ринкові ніші.

Література

II Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція СУЧАСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ

1. Босенко А. В. Тенденції формування стратегічних альтернатив розвитку підприємств малого та середнього бізнесу в Україні / А. В. Босенко. Серія «Економіка» : науковий журнал. – Острог : Вид-во НУ«ОА», березень 2017. – № 4(32). – С. 4–9.

2. Кашуба О. М., Підприємництво в Україні: Проблеми і перспективи розвитку, НУ "Львівська Політехніка"2015 – С.103–106.

3. Коваленко Г. М. “Формування інноваційного потенціалу підприємств малого та середнього бізнесу” ”Піраміда”, 2014 – С. 12–26.

УДК 658.15

Бугас В.В., к.е.н., професор

Пашкович Р.В., студент

Київський національний університет

технологій та дизайну

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ПРИБУТКОВІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Основою ринкового механізму є економічні показники, необхідні для планування й об'єктивної оцінки виробничо-господарської діяльності підприємства, порівняння витрат і результатів на окремих стадіях відтворювального процесу. В цих умовах головну роль у системі економічних показників відіграє прибуток, який виступає: головною метою підприємницької діяльності; базою економічного розвитку держави; основним захисним механізмом від загрози банкрутства; критерієм ефективності виробничої діяльності; основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів, що забезпечують розвиток підприємства; головним джерелом зростання вартості підприємства; головним джерелом задоволення соціальних потреб